

2012

ТЕКУЩО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА БЪЛГАРИЯ

ИЗБРАНИ ТЕМИ, МАЙ 2012

- ▶ Обзор на макроикономическото състояние и политики
- ▶ Текущо икономическо развитие
- ▶ Основни икономически индикатори
- ▶ Актуално състояние и обзор на държавния дълг

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на финансите

Дирекция „Икономическа и финансова политика“
Министерство на финансите

— ОБЗОР НА МАКРОИКОНОМИЧЕСКОТО СЪСТОЯНИЕ И ПОЛИТИКИ

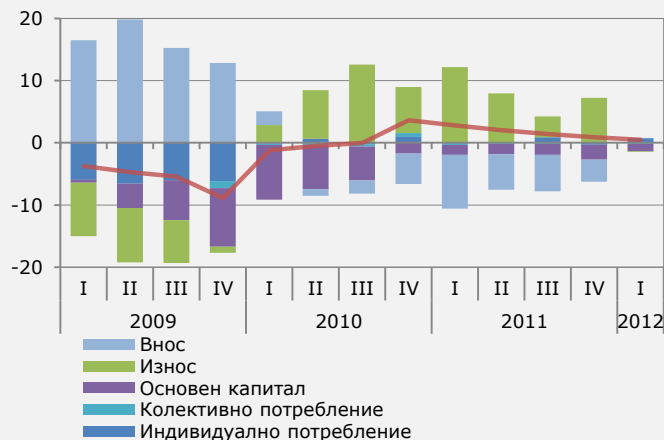
- На своето заседание на 22 юни, Съветът на ЕС по икономически и финансови въпроси (ЕКОФИН) официално прекрати процедурата за прекомерен дефицит за България и Германия, като по този начин потвърди, че двете страни са намалили дефицита си под референтната стойност за ЕС от 3% от БВП. През последните две години страната последователно преизпълняваше заложените бюджетни цели и дефицитът по КФП бе редуциран до 3.1% от БВП през 2010 г. и допълнително намален до 2.1% от БВП през 2011 г.
- На 2 юли България успешно емитира нови 5-годишни бенчмаркови Еврооблигации при купон от 4.25% и изключително силен инвеститорски интерес, като съвкупната стойност на заявените поръчки надвиши 6 млрд. евро. Новата емисия от 5-годишни Еврооблигации с обем от 950 млн. евро беше презаписана за близо 30 минути след обявяване на транзакцията в информационните системи.
- Публикуваните предварителни данни за БВП потвърдиха динамиката на показателя от експресните оценки. Българската икономика е нараснала с 0.5% на годишна база през първо тримесечие на 2012 г. и остава без промяна в сравнение с предходния период. Според последните данни, динамиката на вноса и износа бе ревизирана в посока нагоре, като така вносът остава без промяна на годишна база, докато износът показва незначителен спад от 0.1%. При брутообразуването в основен капитал имаше корекция надолу до понижение от 5.4% спрямо първо тримесечие на 2011 г. Ръстът на крайното потребление също бе ревизиран до ръст от 1.5% на годишна база, поради отчетеното значително свиване на колективното потребление с 2.1% на годишна база.
- Краткосрочната бизнес статистика показва благоприятно развитие. Оборотът в промишлеността премина на положителна територия през април, след отрицателен през предходния месец, спадът в промишленото производство и продажбите на дребно се стабилизира на нивата си от предходния месец, докато строителната продукция и бизнес климатът продължиха да нарастват спрямо година по-рано.
- Равнището на безработица продължи да намалява до 11%, в резултат на сезонното оживление и намалението в освободените от работа в публичния сектор. Инфлацията също се понижи с минималното 0.1% спрямо предходния месец, като по този начин годишният темп на ХИПЦ се забави до 1.8% в съответствие с намаляването на международните и вътрешните цени на енергийните стоки.
- Дефицитът по текущата сметка нарасна до 1.5% в периода януари-април, а динамиката ѝ беше резултат от развитията при търговията със стоки и свиването на разликата в растежите на износа и вноса. В същото време, балансът по статията услугите се подобри през месеца. Нетните ПЧИ също бяха значително над нивото си за същия период на предходната година, след като възлязоха на 368.1 млн. евро (0.9% от БВП) за януари-април срещу 14.4 млн. евро, отчетени за същия период на 2011 г.
- В края на май бе отчетен излишък по КФП в размер на 0.1% от БВП на касова основа. Така реализираният бюджетен резултат бе положителен за първи път от юни 2009 г. На месечна база отчетеният излишък бе в размер на 0.4% от БВП, което се дължеше главно на доброто изпълнение на приходната част, но също така и на рационализиране на разходите. ▼

— ТЕКУЩО ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ

Предварителните оценки на НСИ на база сезонно изгладени данни показаха **ръст на българската икономика през първото тримесечие на 2012 г. от 0.5% спрямо същия период на 2011 г.** Спрямо предходното тримесечие, не бе отчетена промяна в равнището на БВП. Основен принос за положителния годишен растеж имаше крайното потребление, което нарасна с 1.5%, а спадът на брутообразуването в основен капитал се забави до 5.4%. В резултат на слабото външно търсене износът се сви с 0.1%, докато вносът запази нивото си спрямо съответното тримесечие на предходната година.

Растеж на brutния вътрешен продукт (БВП)

(%, на годишна база, сезонно изгладени данни)

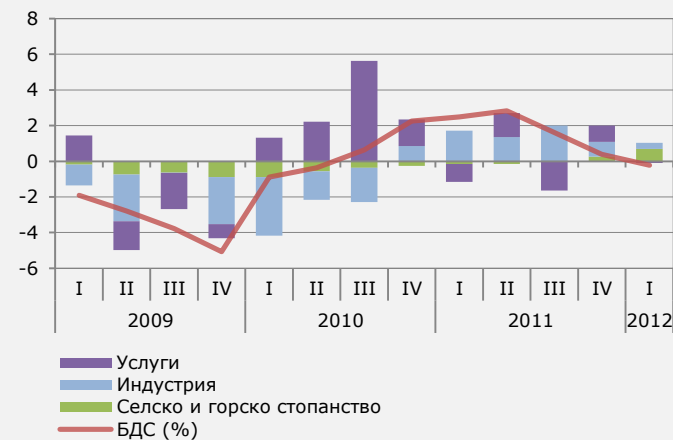
Източник: НСИ

От страна на предлагането, **БДС отчете минимален спад от 0.2%** спрямо съответния период на предходната година. Ръстът в индустрията се забави до 1.2% поради по-слабия износ.

Услугите също отчетоха слабо първо тримесечие и минимален спад от 0.1%. В същото време, **добавената стойност в селското стопанство се увеличи с 12.7%**. Ръст бе регистриран и при търговията, ремонт на автомобили, транспорт, хотелиерство и ресторантьорство, финансови и застрахователни дейности и при операциите с недвижими имоти.

Растеж на brutната добавена стойност (БДС)

(%, на годишна база, сезонно изгладени данни)

Източник: НСИ

Оборотът на промишлените предприятия нарасна с 2.2% на годишна база през април, като принос за отчетения растеж имаха както оборотът на външния, така и този на вътрешния пазар. Промислените продажби за износ се повишиха с 4.1% на годишна база, като основен принос за този растеж имаха секторите производство на основни метали и рециклиране на материали. Оборотът на вътрешния пазар от

своя страна отчете ръст от 1.1% спрямо април 2011 г., а за това допринесоха секторите производство на машини и електрически съоръжения.

Оборот в промишлеността

(%, на годишна база)

Източник: НСИ

Спадът на промишленото производство се забави минимално до 2.8% на годишна база, от 2.9% месец по рано. Доброто представяне на сектор производство на основни метали компенсира до голяма степен отрицателния принос на другите два сектора с най-голям дял в промишленото производство, а именно производство на хранителни продукти и производство и разпределение на електрическа и топлинна енергия.

Търговията на дребно отчете нарастване от 1.8% спрямо месец по-рано, като спадът ѝ на годишна база се стабилизира на 1.4%. Въпреки продължаващия растеж при търговията на дребно с фармацевтични и медицински стоки, които отчетоха нарастване от 7.1%, както и при търговията на дребно с хра-

нителни стоки, напитки и тютюневи изделия, които пък се повишиха с 2.3%, все още слабата търговия на дребно с текстил, облекло, обувки и кожени изделия, която отчете най-голям спад от 21.9% на годишна база, продължи да определя негативната тенденция при основния индекс.

Индексът на строителната продукция продължи да нараства и достигна 2.4% на годишна база. Този растеж бе основно резултат от благоприятното развитие в гражданското строителство, което нарасна с 9.4%, докато сградното строителство отчете спад от 2.5%.

Бизнес климат

(баланс на мненията)

Източник: НСИ

Положителната тенденция при **бизнес климата в страната** продължи и през май, като показателят нарасна за трети пореден месец с 2.8 пункта. Подобряване на настоящата бизнес ситуация бе отчетено във всички сектори на икономиката, очаквания за бъдещите продажби в търговията на дребно също са оптимистични. Според анкетираните, налице е повече-

но търсене на услуги през последните месеци. Бизнес климатът в промишлеността остана непроменен спрямо месец по-рано, а в строителството бе регистрирано повишение при поръчките.

Входящ, изходящ поток и общо регистрирани безработни

Източник: АЗ

През май **нивото на безработица** намаля с нови 0.4 пр.п. на месечна основа до 11%. Намалението на входящия поток и нарастването на изходящия поток безработни доведоха до понижение на общия брой на безработните с 3.6% спрямо април, възлизайки на 360.1 хил. души. Новорегистрираните в бюрата по труда отбелязаха спад през май поради сезонното оживление, както и намалението в освободените от работа от публичния сектор и приключването на договори по програмите за субсидирана заетост през април. Започналите работата през май (24.4 хил. души) се запазиха на нивото си от предходния месец. Активността на частния сектор остана висока и подпомогна включването в заетост на нови 13.3 хил. души.

Изпълнението на активните програми и мерки за насърчаване на заетостта отбеляза известно забавяне спрямо предходния месец, с 6.5 хил. души нови заети. Същевременно, намерилите работа без посредничеството на бюрата по труда се увеличиха до 4.6 хил. души, подкрепяйки високия общ брой на започналите работата през май.

Инфлацията отчете слабо понижение от 0.1% през май спрямо предходния месец. Така годишното нарастване на ХИПЦ се забави до 1.8%, а България остана сред държавите-членки на ЕС с най-ниски темпове на инфлация. Енергийните стоки имаха най-голям отрицателен принос за месечното изменение на индекса, след като течните горива отчетоха средно поевтиняване от 3.8%. Международните цени на петрола в доларово изражение се понижиха с 3.6 и 8.3% съответно през април и май, което се отрази в спад на цените на вътрешния пазар, въпреки трайната тенденция на обезценка на еврото спрямо щатския долар. Базисната инфлация без административно регулираните цени също отчете минимално понижение от 0.1% спрямо предходния месец, водена от продължаващото поевтиняване на стоките за дълготрайна употреба. В същото време пазарните цени на услугите не отчетоха промяна спрямо предходния месец. Единствено цените на хранителните продукти нараснаха с 0.5% в сравнение с април, почти изцяло в резултат на сезонни колебания в цените на плодовете и картофите. Последните се повишиха съответно с 11.4 и 12.7% през месеца, а приносът им се оценява на 0.16 пр.п. Тяхното въздействие обаче бе частично компенсирано от спада в цените на зеленчуците с 4.1%, на яйцата с 12.1% и захарта с 1.3%. Административните цени се повишиха средно с 1% през месеца и добавиха 0.15 пр.п. към месечното изменение на индекса, след като медицинските услуги,

заплащани на лекари сключили договор с НЗОК, както и болничните услуги, посъпнаха със 7.4% през май. Новите цени в здравеопазването, които по закон все още се изчисляват като процент от минималната работна заплата, влязоха в сила заедно с нейното повишение от 1 май 2012 г.

Изменение (%) и приноси (пр.п.) по основни компоненти на ХИПЦ

Компоненти на ХИПЦ	Месечно изменение		Годишно изменение	
	% промяна	принос	% промяна	принос
	%	пр.п.	%	пр.п.
Общ ХИПЦ	-0.1		1.8	
Инфлация без админ. цени	-0.3	-0.26	1.1	0.96
Храни	0.5	0.11	1.7	0.40
Алкохол и тютюневи изд.	0.0	0.00	0.1	0.01
Енергийни стоки	-3.6	-0.32	5.2	0.50
Базисна инфлация*	-0.1	-0.03	0.2	0.09
- неенергийни нехр. стоки	-0.2	-0.03	-1.1	-0.23
- пазарни услуги	0.0	0.00	1.3	0.32
Административни цени	1.0	0.15	6.0	0.87

* от общия ХИПЦ са изключени групите енергийни стоки, храни, алкохол и цигари.

Разгледан по основни компоненти на ХИПЦ, почти половината от годишния темп на изменение на общия индекс (0.87 пр.п.) се формира от повишенията в административно регулираните цени в сравнение със същия месец на 2011 г. Приносът на енергийните стоки се сви почти наполовина до 0.50 пр.п. през месеца, като резултат от отчетеното намаление както в международните, така и във вътрешните цени на горивата. От друга страна, цените на хранителните продукти отчетоха слабо ускорение на годишна база, поради характерни за сезона

колебания в ценовата динамика на непреработените храни, докато базисната инфлация (услуги и неенергийни нехранителни стоки) остана на сравнително ниско равнище.

Приноси по компоненти на ХИПЦ

(пр.п., на годишна база)

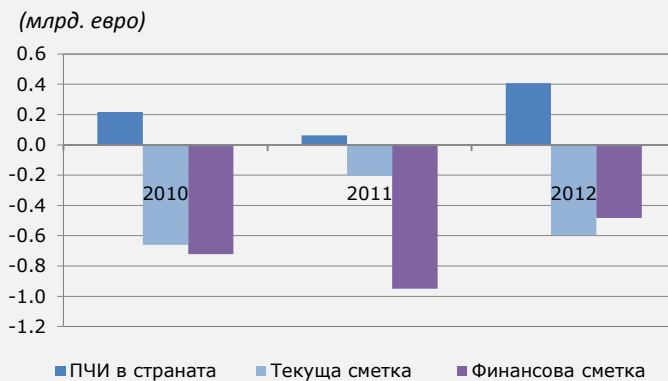
* Услуги и неенергийни нехранителни стоки

Източник: НСИ, МФ

Дефицитът по текущата сметка възлезе на 158.7 млн. евро през април. Натрупаното салдо от началото на годината също бе отрицателно в размер на 597.5 млн. евро или 1.5% от БВП. Дефицитът нарасна почти двойно на годишна база, като търговският баланс отново бе определящ за динамиката по текущата сметка. През април дефицитът по търговията със стоки достигна 395.4 млн. евро, покачвайки се със 70.2% спрямо същия месец на 2011 г. Въпреки че разликата между внос и износ се увеличи през месеца, разликата в темповете им на изменение се сви минимално, като ръстът на вноса се забави до 11.1%, а износът се ускори до 2.5% на годишна база.

Балансът на **услугите** се подобри с 11.9% през април, но спадна с 26% на годишна база за първите четири месеца. По-малкият акумулиран излишък се дължи на динамиката на услугите през месец март. Според ревизирани данни, март е първият месец през последните две години с отрицателно салдо. Дефицитът бе резултат от по-висок внос на строително-монтажни услуги и други бизнес услуги. Текущите трансфери към публичния сектор се повишиха през април, с което нетните трансфери за четирите месеца на годината нараснаха със 70.5% на годишна база. Дефицитът по статия Доход се сви до 9.1 млн. евро за последния месец в сравнение с 60.4 млн. евро през април 2011 г.

ПЧИ, текуща и финансова сметка (януари–април)

Източник: БНБ

През април 2012 г. салдото по **финансовата сметка** бе отрицателно в размер на 201.7 млн. евро, като натрупаният от началото на годината дефицит намаля наполовина в сравнение с предходната година и възлезе на 482.7 млн. евро (1.2% от БВП). След като през март бе отчетено покачване на вхо-

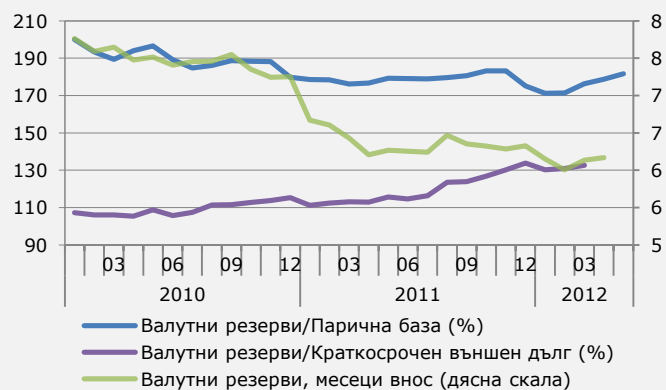
дящите потоци по други инвестиции, през април статистиката показва нарастване на изходящите средства под формата на валута и депозити. Нетните ПЧИ възлязоха на 368.1 млн. евро за периода януари-април или 0.9% от БВП. Натрупаните преки инвестиции в страната за първите четири месеца на 2012 г. бяха значително над миналогодишното ниво от 14.4 млн. евро.

През април **общият платежен баланс** бе в размер на 182.4 млн. евро в сравнение с дефицит от 258.3 млн. евро през същия месец на предходната година.

В края на март **брутният външен дълг** (БВД) на страната бе в размер на 35.4 млрд. евро, като се понижи с 3% на годишна база. Външната задлъжнялост възлезе на 88.8% от БВП. Динамиката през месеца се определяше от покачването на краткосрочната задлъжнялост на банките. Сравнение спрямо година по-рано показва продължаващ спад в задлъжнялостта към нерезиденти на всички институционални сектори с изключения на дълговете формирани при вътрешнофирмено кредитиране. Процесът на изплащане на заеми в банковия сектор се отрази в намаление на краткосрочните задължения на банките от 13.3% на годишна база. Дългосрочните банков задължения спаднаха с 4.7% спрямо същия период на предходната година. В края на март банковият дълг бе 16.2% от общия БВД на страната (при 17.7% към март 2011 г). Външният дълг на фирмите намаля с 5% на годишна база. Размерът на дълговете формирани при вътрешнофирменото кредитиране бе 15 млрд. евро, при 14.7 млрд. евро година по-рано. Времовата структура на дълга запази благоприятно съотношение между дългосрочен и краткосрочен дълг от 71.9% към 28.1%.

Международните валутни резерви продължиха да нарастват с двуцифрен темп, който в края на май бе 10.6% на годишна база, и достигнаха 13.5 млрд. евро. Депозитът на Управление Банково и банкнотите в обръщение допринесоха в най-голяма степен за годишното им увеличение. Резервите на БНБ нараснаха с 1.2% само през май благодарение на увеличението с 6.4% на депозита на правителството. Покритието на паричната база с резерви се подобри от 178.8% през април и достигна 181.6% в края на май. В края на април международните резерви покриваха 6.2 месеца внос, а отношението им към краткосрочния външен дълг към края на март бе 132.7%.

Ключови отношения за валутния борд

Източник: БНБ, МФ

Паричното предлагане се ускори слабо, нараствайки с 11.6% на годишна база в края на април в сравнение с 10.7% в края на предходния месец. С основен принос за годишното увеличение на МЗ бяха овърнайт депозитите и депозитите с договорен матуритет до 2 години. След като се сви с 1.3% на

месечна база през март, бързоликвидният паричен агрегат М1 нарасна с 1.5% през април, което допринесе за месечното увеличение на широките пари с 1.4%. Общата сума на депозитите ускори темпа си на растеж от 11% през март до 11.9% в края на април благодарение на по-бързото нарастване на депозитите на финансови институции. На месечна база депозитите се повишиха с 1.5%, след като депозитите на финансовите предприятия и домакинствата нараснаха съответно с 9.6 и 0.6%.

Кредит към частния сектор

(%, на годишна база)

Източник: БНБ, МФ

Годишното нарастване на кредита за частния сектор се запази на нивото си от 3.1% през април. Кредитите за нефинансови предприятия се забавиха леко до 5.3% (5.7% през март), но това бе компенсирано от по-слабото понижение на кредитите за домакинства – 0.8% срещу 1% месец по-рано. Потребителските кредити се понижиха с 1% спрямо същия месец на 2011 г., а растежът на жилищните кредити се забави

минимално до 0.5%. Растежът на лошите и реструктурирани кредити се забави през април до 25.9% от 27.2% през март. Делът им в общите кредити за предприятия и домакинства се увеличи с 0.1 пр.п. до 18.6%.

Лихвени проценти и обеми на срочните депозити в лева до 1 г

Източник: БНБ, МФ

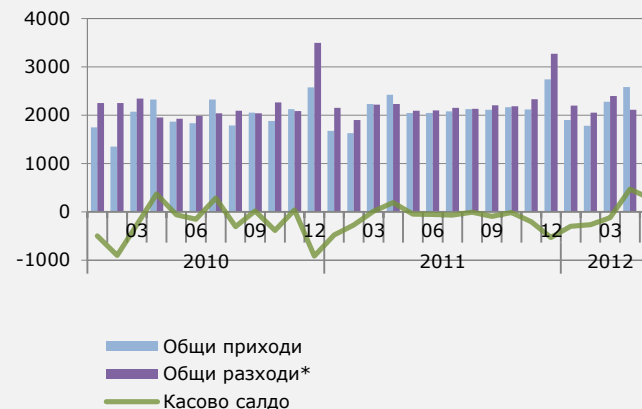
Среднопретеглените **лихвени проценти по кредити** имаха смесено изменение през април. Цената на корпоративните кредити се понижи с 4 б.т., като в сравнение с март бяха новоотпуснати с 10.2% повече кредити. Среднопретегленият процент по потребителските кредити се понижи с 24 б.т., но това не доведе до нарастване на обема на новите кредити, които бяха с 9.8% по-малко спрямо предходния месец. Жилищните кредити поскъпнаха с 4 б.т., което бе придружено от понижение на месечния им обем с 9.4%. Среднопретеглените **лихвени проценти по депозити** в лева и евро бяха съот-

ветно с 21 и 28 б.т. по-ниски в края на април спрямо март. Същевременно, средният процент по доларовите депозити нарасна с 5 б.т. Новопривлечените през април депозити бяха в размер на 3.1 млрд. лв. – с 9.2% по-малко в сравнение с март.

В края на май бе отчетен **излишък по КФП** в размер на 67.4 млн. лв. (0.1% от БВП) на касова основа, при дефицит от 0.8% от БВП за същия период на миналата година. Реализираният бюджетен резултат бе положителен за първи път от юни 2009 г. На месечна база отчетеният излишък бе в размер на 284.6 млн. лв. (0.4% от БВП), което се дължеше главно на по-доброто изпълнение на приходната част, но също така и на рационализиране на разходите.

Консолидиран бюджет

(месечна стойност, млн. лева)

* Вкл. вноската в бюджета на ЕС.

Източник: МФ

Общите приходи нараснаха номинално със 7.6% на годишна база, като нивото им достигна 42.1% от разчета за годината. Данъчните постъпления се увеличиха с 6.7%, като основен принос имаха приходите от ДДС и акцизи, с ръст съответно от 15.7 и 7.4% спрямо май 2011 г. При косвените данъци бе отчетен растеж от 12.6%, при преките – 3.7%, докато приходите от социални и здравноосигурителни вноски се свиха с 0.6% на годишна база. Постъпилите помощи за първите пет месеца на 2012 г. бяха значително по-високи в сравнение с нивото им от същия период на миналата година, нараствайки номинално със 101.9%. Неданъчните приходи се увеличиха с 12.2% на годишна база, главно поради постъпилите повече приходи и доходи от собственост.

Общите разходи, включително вноската на България в общия бюджет на ЕС, се повишиха номинално с 3.3% на годишна база към края на май, като са изпълнени 36.7% от годишния план. Растежът се дължеше главно на по-високите с 24.7% капиталови разходи, както и на увеличението при групата социални разходи и стипендии (3.5%). Отрицателен бе приносът на разходните подгрупи субсидии и текуща издръжка, които намаляха съответно с 22.4 и 1% на годишна база.

Фискалният резерв към края на май възлезе на 5 млрд лв.

Държавният и държавногарантираният дълг бе в размер на 16.7% от БВП в края на април. В структурата му, нивото на вътрешния дълг бе 6.5% от БВП, на външния - 8.8% от БВП, а на държавногарантирания дълг - 1.4% от БВП. ▼

— ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ИНДИКАТОРИ

		Годишни данни				Тримесечни данни				Месечни данни					
		2008	2009	2010	2011	II'11	III'11	IV'11	I'12	12'11	01'12	02'12	03'12	04'12	05'12
— БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ¹															
БВП ¹	%, на год. база	6.2	-5.5	0.4	1.7	2.1	1.4	0.9	0.5						
Потребление	%, на год. база	2.6	-7.3	0.5	-0.3	-0.3	1.5	-1.8	1.5						
Брутообразуване в основен капитал	%, на год. база	21.9	-17.6	-18.3	-9.7	-7.0	-7.4	-10.5	-5.4						
Износ	%, на год. база	3.0	-11.2	14.7	12.8	13.5	5.3	11.9	-0.1						
Внос	%, на год. база	4.2	-21.0	2.4	8.5	8.7	8.9	5.2	0.0						
Селско стопанство	%, на год. база	32.4	-9.5	-6.2	-1.1	-2.7	0.0	4.9	12.7						
Индустрия	%, на год. база	6.0	-5.7	-6.3	6.6	4.7	6.9	2.9	1.2						
Услуги	%, на год. база	4.1	-1.3	4.4	-0.1	2.1	-2.5	1.4	-0.1						
Корективи	%, на год. база	5.7	-16.5	-0.5	0.8	-5.8	2.3	0.9	8.1						
— КРАТКОСРОЧНА БИЗНЕС СТАТИСТИКА															
Промислено производство	%, на год. база	0.7	-18.3	2.0	5.8	7.1	3.9	1.3	-2.6	-1.2	-1.1	-3.6	-2.9	-2.8	
Оборот в промишлеността	%, на год. база	13.7	-20.2	14.1	17.2	19.1	14.2	6.8	2.0	0.2	3.5	4.9	-1.7	2.2	
Оборот в търговията на дребно	%, на год. база	8.9	-7.7	-8.4	-1.9	0.2	-3.0	-4.3	-3.1	-2.4	-2.4	-5.6	-1.4	-1.4	
Строителна продукция	%, на год. база	12.2	-14.3	-14.5	-12.9	-16.2	-11.3	-9.2	-1.7	-5.6	2.2	-9.4	1.7	2.4	
Общ бизнес климат	баланс	38.0	10.2	9.6	14.2	14.1	15.2	13.5	11.5	13.0	12.3	9.9	12.2	15.4	18.2
Промисленост	баланс	39.9	12.3	13.4	22.4	22.8	24.1	21.0	21.3	21.0	21.4	21.3	21.4	23.2	23.6
Търговия на дребно	баланс	41.3	13.5	10.1	17.3	10.7	20.2	25.5	10.5	26.2	11.0	9.1	11.5	13.8	24.1
Строителство	баланс	40.3	8.5	5.1	2.8	4.4	3.9	-1.9	-4.1	-6.1	-2.4	-4.7	-5.2	3.5	4.5
Услуги	баланс	28.7	5.1	5.6	5.9	10.1	3.8	1.8	8.2	2.9	10.2	2.6	11.8	13.3	15.1
— ПАЗАР НА ТРУДА															
Коефициент на икономическа активност (15+)	%	53.8	53.0	52.0	51.3	51.0	51.9	51.5	51.8						
Коефициент на заетост (15+)	%	50.8	49.4	46.7	45.6	45.3	46.6	45.7	45.1						
Заетост (НРС)	%, на год. база	3.3	-3.2	-6.2	-3.4	-4.5	-2.8	-2.3	-1.8						
Безработица (НРС)	%	5.6	6.8	10.2	11.2	11.2	10.2	11.4	12.9						
Безработица (АЗ)	%	6.3	7.6	9.5	10.1	10.1	9.5	10.0	11.4	10.4	11.1	11.5	11.5	11.4	11.0

		Годишни данни				Тримесечни данни				Месечни данни					
		2008	2009	2010	2011	II'11	III'11	IV'11	I'12	12'11	01'12	02'12	03'12	04'12	05'12
Номинална работна заплата	%, на год. база	26.5	11.8	6.4	9.1	9.3	8.6	8.7	8.9	8.8	8.6	8.4	9.4		
Реална работна заплата ²	%, на год. база	13.0	9.1	3.3	5.6	5.7	5.3	5.9	6.9	6.6	6.5	6.3	7.6		
Производителност на труда (БВП на зает)	%, на год. база	3.5	-3.0	5.3	6.2	7.5	7.3	2.6	2.6						
Реални разходи на единица труд (БВП)	%, на год. база	3.7	8.1	2.7	-3.7	-7.5	-2.7	8.1	4.6						
— ИНФЛАЦИЯ															
Национален индекс на потребителските цени	%, на год. база	12.3	2.8	2.4	4.2	4.8	3.9	3.1	2.0	2.8	2.3	2.0	1.7	1.7	1.7
Хармонизиран индекс на потребителски цени	%, на год. база	12.0	2.5	3.0	3.4	3.4	3.1	2.5	1.9	2.0	1.9	2.0	1.7	2.0	1.8
Цени на производител на вътрешния пазар	%, на год. база	13.3	-4.3	7.2	8.6	10.3	7.2	5.5	4.8	4.1	5.3	4.6	4.6	5.0	4.3
— КОНСОЛИДИРАН БЮДЖЕТ (С НАТРУПВАНЕ)															
Приходи и помощи	млн. лв.	27313	25041	23933	25378	12042	18354	25378	5956	25378	1900	3681	5956	8537	11010
Общо разходи	млн. лв.	25323	25667	26755	26866	12692	19181	26866	6647	26960	2198	4246	6643	8754	10943
Вноска в бюджета на ЕС	млн. лв.	720	746	670	779	367	528	779	307	779	62	242	307	372	431
Касов дефицит (-) / излишък (+)	млн. лв.	1990	-626	-2823	-1488	-651	-827	-1488	-691	-1582	-298	-565	-687	-217	67
	% от БВП	2.9	-0.9	-4.0	-2.0	-0.9	-1.1	-2.0	-0.9	-2.1	-0.4	-0.7	-0.9	-0.3	0.1
Държавен и държавногарантиран дълг	млн. лв.	10710	10641	11778	12826	11578	11946	12826	13053	12826	12715	12819	13052	13117	
	% от БВП	15.5	15.6	16.7	17.0	15.4	15.9	17.0	16.6	17.0	16.2	16.3	16.6	16.7	
Фискален резерв	млн. лв.	8382	7673	6012	4999	5154	5071	4999	4531	4999	4028	3802	4531	4921	5047
	%, на год. база	12.5	-8.5	-21.6	-16.9	-14.5	-24.4	-16.9	-3.6	-16.9	-25.6	-25.0	-3.6	5.1	1.2
— ФИНАНСОВ СЕКТОР															
Международни резерви	млн. евро	12713	12919	12977	13349	12340	13051	13349	13192	13349	12981	12789	13192	13388	13548
Покритие на паричната база	%	175.3	195.2	179.8	175.1	179.2	180.7	175.1	176.0	175.1	171.2	171.4	176.3	178.8	181.6
Покритие на вноса	месеци	5.4	8.0	7.3	6.3	6.3	6.4	6.3	6.1	6.3	6.1	6.0	6.1	6.2	
Покритие на краткосрочния външен дълг	%	96.5	100.2	115.3	133.8	114.6	123.9	133.8	132.7	133.8	130.3	130.9	132.7		
Паричен агрегат М1	%, на год. база	-4.1	-8.8	0.8	14.4	3.7	5.5	14.4	17.2	14.4	18.9	18.0	17.2	18.0	
Паричен агрегат М3	%, на год. база	8.8	4.2	6.2	12.2	8.0	10.3	12.2	10.7	12.3	12.7	11.7	10.7	11.6	
Депозити	%, на год. база	8.8	7.6	6.6	13.2	8.8	11.3	13.2	11.0	13.2	13.4	12.1	11.0	11.9	
Кредит към частния сектор	%, на год. база	32.9	3.8	1.1	3.3	2.1	2.2	3.3	3.1	3.3	2.5	2.4	3.1	3.1	
Кредит към нефинансовите предприятия	%, на год. база	33.1	2.3	2.4	5.7	4.1	4.1	5.7	5.7	5.7	4.7	4.8	5.7	5.3	
Кредит за домакинствата	%, на год. база	31.4	5.8	-0.8	-0.4	-0.6	-0.2	-0.4	-1.0	-0.4	-0.8	-1.0	-1.0	-0.8	

		Годишни данни				Тримесечни данни				Месечни данни					
		2008	2009	2010	2011	II'11	III'11	IV'11	I'12	12'11	01'12	02'12	03'12	04'12	05'12
Лихвен процент (краткосрочни кредити)	%	10.9	10.5	8.5	7.4	7.3	7.3	7.7	8.3	8.6	8.1	8.8	8.0	7.8	
Лихвен процент (срочни депозити)	%	5.6	7.0	5.4	4.8	4.9	4.7	4.8	4.6	4.7	4.8	4.6	4.4	4.2	
Валутен курс BGN/USD	кр. пер.	1.39	1.36	1.47	1.51	1.35	1.45	1.51	1.46	1.51	1.48	1.45	1.46	1.48	1.58
	ср. пер.	1.34	1.41	1.48	1.41	1.36	1.38	1.45	1.49	1.48	1.52	1.48	1.48	1.49	1.53
— БРУТЕН ВЪНШЕН ДЪЛГ															
Брутен външен дълг	% от БВП	104.9	108.3	102.8	91.9	94.6	94.0	91.9	88.1	91.9	87.6	87.7	88.1		
Краткосрочен външен дълг	% от БВД	35.4	32.1	30.4	28.2	29.6	29.1	28.2	28.1	28.2	28.3	27.7	28.1		
Вътрешнофирмени заеми	% от БВД	36.4	38.5	40.3	41.8	40.3	40.8	41.8	42.3	41.8	42.1	42.5	42.3		
— ПЛАТЕЖЕН БАЛАНС															
Текуща сметка	млн. евро	-8182	-3116	-376	361	9	1155	-715	-346	-329	-179	-329	69	-159	
<i>Текуща сметка, плъзгаща се база</i>	% от БВП	-23.1	-8.9	-1.0	0.9	1.0	0.6	0.9	0.3	0.9	0.6	-0.4	0.0	-0.1	
Търговски баланс	млн. евро	-8598	-4174	-2764	-1975	-697	-220	-856	-803	-323	-208	-273	-338	-395	
<i>Търговски баланс, плъзгаща се база</i>	% от БВП	-24.3	-11.9	-7.7	-5.1	-5.7	-5.6	-5.1	-6.7	-5.1	-5.4	-6.0	-6.5	-6.9	
Износ, f.o.b.	млн. евро	15204	11699	15561	20227	4866	5416	5162	4626	1585	1435	1478	1721	1651	
	%, на год. база	12.5	-23.1	33.0	30.0	28.1	22.6	19.7	-3.3	13.6	-10.0	-1.6	1.9	2.5	
Внос, f.o.b.	млн. евро	23802	15873	18325	22201	-5563	-5635	-6018	-5429	-1908	-1643	-1751	-2059	-2047	
	%, на год. база	-214.7	-33.3	15.4	21.2	18.9	22.0	12.4	8.9	7.8	1.9	13.8	12.3	11.1	
Капиталова сметка	млн. евро	277	477	291	494	47	126	306	14	250	3	11	6	0	
Финансова сметка	млн. евро	11463	1163	-699	-1194	-351	-707	588	-591	18	-259	-132	111	-202	
Нетни преки чуждестранни инвестиции	млн. евро	6206	2505	1035	1205	85	302	904	216	388	264	120	68	-84	
Нетни портфейлни инвестиции	млн. евро	-731	-619	-661	-357	-9	-234	67	-356	-136	29	-35	-370	181	
Други нетни инвестиции	млн. евро	6032	-704	-1048	-1976	-420	-747	-364	-445	-230	-552	-218	417	-296	
Промяна в международните резерви на БНБ ³	млн. евро	-674	650	384	-159	-92	-470	-261	176	-215	490	196	-510	-182	

1. По цени от 2005 г., сезонно изгладени данни с корекция за разликите в броя на работните дни.

2. Дефлирани с ХИПЦ.

3. (-) повишение, (+) понижение в резервите на БНБ

— АКТУАЛНО СЪСТОЯНИЕ И ОБЗОР НА ДЪРЖАВНИЯ ДЪЛГ

*МФ успешно пла-
сира 5-годишни
ДЦК в условия на
неблагоприятна
външнополити-
ческа обстановка*

Търсенето на 5-годишни български държавни облигации надхвърли над два пъти предложеното от МФ количество за продажба на проведения на 14 май 2012 г. аукцион. Участниците подадоха поръчки в размер на 110.05 млн. лв., при предложени от емитента 50 млн. лв. Коефициентът на покритие на емисията достигна 2.20, като това бе най-високата стойност на проведе-

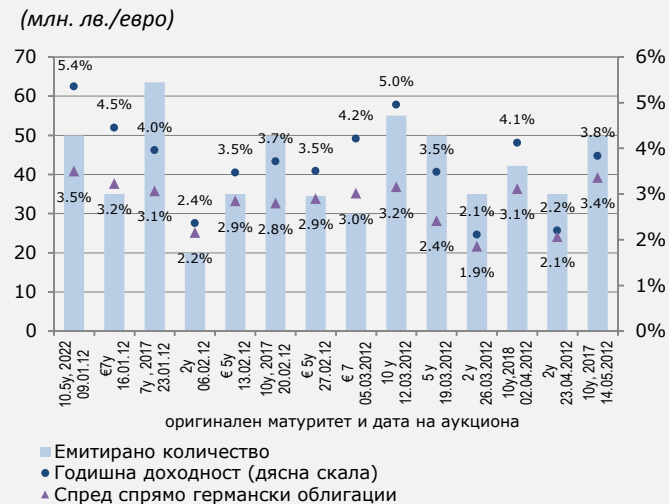
ните три аукциона за тази емисия от началото на 2012 г. Среднопотеглената годишна доходност за одобрените 50 млн. лв. бе 3.83% и илюстрира трайно установената стабилност в средносрочната част на дълговата крива по българския суверенен дълг.

Предлагането на облигации в този матуритетен сегмент в максимална степен отговаря на очакванията на участниците на пазара на държавен дълг. Анализът на инвеститорската база показва водеща позиция на банките, които придобиват 35% от одобреня номинал, следвани от пенсионните фондове - 32% и застрахователни дружества - 10%.

Отчетливата тенденция за висок интерес при ниска цена на финансиране на централното правителство кореспондира с изводите, представени в Пролетната прогноза на Европейската комисия. Съгласно тези заключения, строгата бюджетна дисциплина на България успешно допринася за подобряване

на фискалната позиция на страната, благодарение на навременните мерки за консолидация на структурния дефицит, предприети и стриктно следвани от правителството в края на 2010 г. и през цялата 2011 г.

Резултати от последните проведени аукциони на ДЦК

Допълнителни данни за резултатите от аукционите се съдържат на интернет страницата на Българска народна банка, която е фискален агент на правителството www.bnb.bg

Източник: МФ

На фона на продължаващата нестабилност в еврозоната, дължаща се на политическата обстановка в няколко държави-членки, както и задълбочаващата се негативна тенденция на някои от най-големите дългови пазари в Европа, България затвърди позицията си на основен фактор на стабилност в региона. Тази позиция намери непосредствено отражение в

независимата оценка, дадена от участниците в проведения аукцион за продажба на средносрочни държавни облигации. Въпреки опасенията за възможни негативни сценарии за бъдещето на единната европейска валута, цената на българските държавни ценни книжа остана премиална, а интересът към тях бе отново изключително висок.

Стабилното ниво на държавния дълг - от първостепенно значение за държавните финанси

Номиналният размер на държавния дълг в края на месец април възлезе на 6 136.7 млн. евро, в това число вътрешен дълг – 2 616.1 млн. евро и външен дълг – 3 520.7 млн. евро. В номинално изражение дългът отчете повишение от приблизително 25.36 млн. евро в сравнение с нивото му в

края на предходния месец. Това бе резултат преди всичко от увеличението в размера на вътрешния и външния дълг, както и от регистрираната валутнокурсва разлика през месеца. В края на април съотношението държавен дълг към БВП бе 15.3%.

Табл.: Размер на държавния дълг, млн. евро

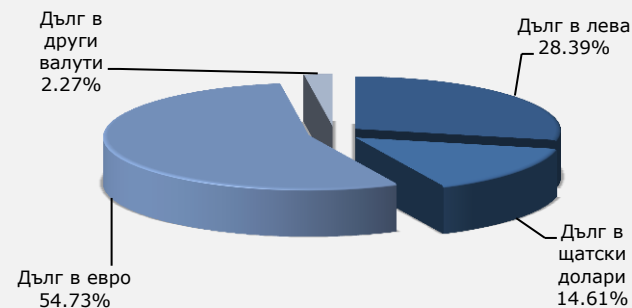
Структура	31.12. 2010	31.12. 2011	31.01. 2012	29.02. 2012	31.03. 2012	31.04. 2012
Вътрешен държавен дълг	2 011.5	2 458.3	2 412.5	2 516.7	2 618.6	2616.06
Външен държавен дълг	3 373.5	3 487.6	3 480.1	3 455.7	3 492.7	3 520.7
Общо държавен дълг	5 385.0	5 945.9	5 892.6	5 972.4	6 111.4	6 136.7
Общо държавен дълг/БВП	4.9	15.3	14.3	14.9	15.2	15.3

Валутната структура на дълга през април отчете промяна в посока нарастване на дълга деноминиран в евро, щатски долари и други валути, които достигнаха съответно до 54.7, 14.6 и 2.3%. Регистриран бе спад в дела на дълга в лева до 28.4% (при 28.6% в края на март).

Валутната структура на държавния дълг не генерира рискове, свързани с неговото обслужване

Валутна структура на държавния дълг

(към 30 април 2012 г.)

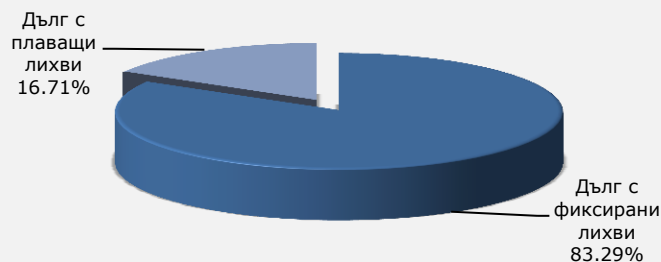
Източник: МФ

Към края на месец април делът на дълга с фиксирани лихви регистрира увеличение спрямо март и достигна 83.3%, а дълга с плаващи лихви отбеляза намаление до 16.7 %, което бе резултат от осъществената през периода заемна политика насочена основно към финансиране с фиксирани лихвени проценти.

Лихвената структура на държавния дълг осигурява предсказуемост на необходимите за неговото обслужване средства

Лихвена структура на държавния дълг

(към 30 април 2012 г.)

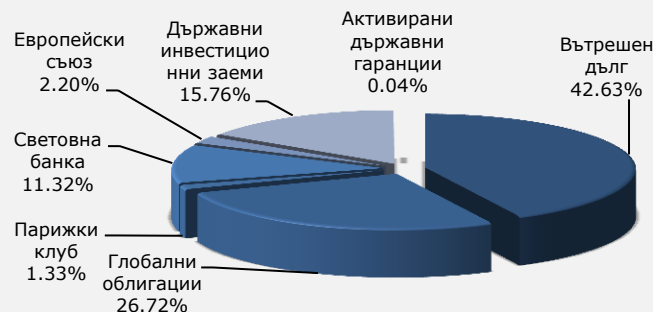
Източник: МФ

Портфейлната структура на държавния дълг е друг ключов показател за успешната политика при управлението на дълг-

В структурата на дълга по видове инструменти и кредитори през април най-висок относителен дял заемаха задълженията, свързани с вътрешния дълг – 42.6%, следвани от глобалните облигации – 26.7%, държавните инвестиционни заеми – 15.8%, задълженията към Световната банка – 11.3%, задълженията към Европейския съюз – 2.2%, Парижкия клуб – 1.3% и активираните държавни гаранции – 0.04%.

Структура на държавния дълг по кредитори

(към 30 април 2012 г.)

Източник: МФ

Изчерпателна информация за българския държавен дълг, включително месечни бюлетини и годишни прегледи, могат да бъдат намерени на Интернет страницата на българското Министерство на финансите:

<http://www.minfin.bg/en/statistics/?cat=2&from=0&year=0&to=0&year=0&dq=&pokaz=0>

За допълнителни въпроси или коментари, можете да се свържете с г-жа Милена Бойкова, директор на дирекция "Държавен дълг и финансови пазари", Министерство на финансите
email: M.Boikova@minfin.bg ,
тел. +359 2 9859 2450